

Infoblad: Demoproef najaarsbeweiden

1 nov 2022

Het niet uitvoeren van najaarsweiden is een bekende maatregel om nitraatuitspoeling te doen verminderen. Najaarsweiden is echter vaak de goedkoopste manier om het najaarsgras te benutten. Om te bepalen wat het effect van najaarsweiden nou eigenlijk is op het N-residu is er in het kader van Boeren voor Drinkwater Overijssel een demoproef najaarsbeweiding opgezet op het melkveebedrijf van Herman Olthof.

In de proef is een homogeen perceel van Olthof in twee delen gesplitst. Een deel van het perceel is na 1 september twee keer beweide door jongvee. Het gras op het andere gedeelte van het perceel is geoogst door balen te persen, tegelijk met de kavels waar het jongvee niet kan komen. Beide perceelshelften hebben voor het beginnen van de proef gelijke bemesting gehad. De verwachting is dat het onbeweide gedeelte een lager N-residu heeft dan het beweide gedeelte.

Beweiding

Het beweide gedeelte van 1,1 hectare groot is tweemaal beweide. Eerst door twaalf kalveren van 10 tot 20 oktober. Later nog door tien pinken van 11 tot 18 november. De stikstof excretie is onzeker, maar wordt geschat op 30 kg N/ha.

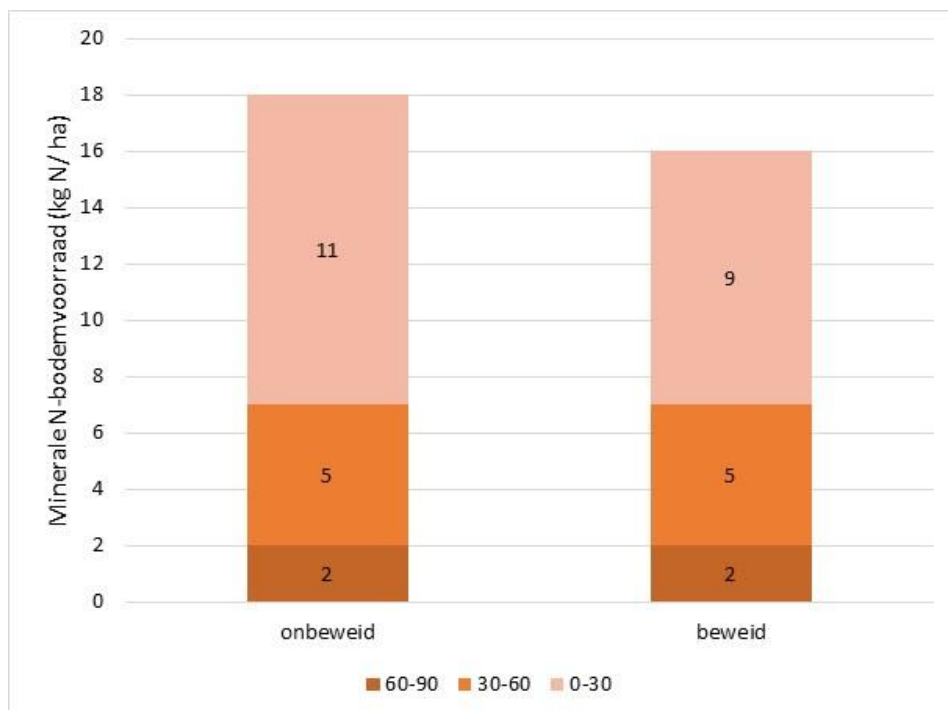
Het onbeweide gedeelte van ook 1,1 hectare groot is op 1 september en 16 oktober gemaaid en ingekuild. Over de twee snedes is ongeveer 2000 kg DS geoogst. En de totale kosten waren ongeveer € 350,- wat neerkomt op ongeveer € 0,18/kg DS.

N-residu

Op dinsdag 9 november 2021 is het N-residu bij Olthof gemeten in het onbeweide en beweide gedeelte van het perceel. Op dit moment is het perceel nog maar eenmaal beweide. Na de bemonstering is het perceel nogmaals beweide. In fig. 1 is te zien dat in het onbeweide gedeelte van het perceel iets meer N-residu is gemeten dan in het beweide gedeelte. Dit verschil van 2 kg N/ha is minimaal en is alleen te zien in de bovenlaag van de bodem (0-30 cm beneden maaiveld). Beide behandelingen hebben een N-residu van lager dan 45 kg N/ha, de grens waarop je nitraatuitspoeling van hoger dan 50 mg NO₃ mag gaan verwachten.

Conclusie

We kunnen geen definitieve conclusies trekken uit een demo op één bedrijf; er zijn veel meer demo's nodig om de effecten in beeld te krijgen. Maar toch: het gemeten N-residu is niet zoals verwacht. Men zou verwachten dat percelen waar dieren gegraasd, en dus gemest, hebben een hoger N-residu hebben. Dat is bij Olthof niet het geval. Dit kan verklaard worden door een verschil in de bodem, door een verschil in de historie van het perceel. Hoe dan ook is de totale N-residu met 18 kg N/ha ver onder de 45 kg N-residu/ha, de grens waarop je een te hoge stikstof uitspoeling mag verwachten. Het kan ook zijn dat er te vroeg bemonsterd is omdat er nog pinken op het beweide gedeelte hebben gelopen na de monsternamen op 9 november. Maar op basis van forfaitaire excreties van jongvee ouder dan één jaar mogen we aannemen dat er tijdens die beweiding niet meer dan 17 kg N/ha is uitgescheiden door de pinken.

Figuur 1. N-residu in de demoproef najaarsbeweiding.